

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-763/22 - 1

Kohtuasi C-763/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

16. detsember 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunal judiciaire de Marseille (Marseille' esimese astme kohus, Prantsusmaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

14. detsember 2022

Prokuratuur:

Procureur de la République

Süüdistatav:

OP

Cour d'Appel d'Aix-en-Provence (Aix-en-Provence'i apellatsioonikohus, Prantsusmaa)

Tribunal de Marseille (Marseille' esimese astme kohus, Prantsusmaa)

[...] OTSUS KRIMINAALASJAS

Tribunal Correctionnel de Marseille' (Marseille' kriminaalkohus, Prantsusmaa) avalikul kohtuistungil **NELJATEISTKÜMNENDAL DETSEMBRIL KAKS TUHAT KAKSKÜMMEND KAKS,**

tegi kohus otsuse pärast arutelu, mis oli toimunud 2. detsembril 2022 [...],

kohtuasjas,

mille POOLED on:

PROCUREUR DE LA REPUBLIQUE, près ce tribunal (selle kohtu juures tegutsev PRANTSUSE VABARIIGI PROKURÖR), süüdistaja

***

JA

süüdistatav

nimi: **OP,**

[...]

kes on praegu vahi all Madridi arestimajas aadressil 5 Soto del réal – Hispaania,

olukord kriminaalmenetluses: võetud kohtuliku järelevalve alla,

- 25. jaanuari 2012. aasta määrus kahtlustatavana kinnipidamise kohta
- 26. septembri 2012. aasta määrus eelvangistuse kohaldamise kohta
- 20. septembri 2013. aasta määrus kohtuliku järelevalve alla võtmise kohta koos 4000 euro suuruse kaitsjoni kohaldamisega, millest 400 eurot on tagatis vahi alt vabastamiseks
- Vahi alt vabastamise kaitsjon tasutud 20.09.2013
- 20. septembri 2013. aasta vabastamiskorraldus
- Tasutud 1100 eurot
- 19. jaanuari 2016. aasta meede kohtuliku järelevalve all hoidmise kohta
- 18. juuni 2021. aasta otsus kohtuliku järelevalve all hoidmise kohta
- 3. juuni 2022. aasta vahistamismäärus kriminaalmenetluse seadustiku (code de procédure pénale) artikli 410-1 alusel,

kes ei ilmunud kohtuistungile ja keda esindasid istungil [tema nõustajad],

ning keda süüdistatakse järgmistes tegudes:

VÄHEMALT 5-AASTASE VANGISTUSEGA KARISTATAVA KURITEO ETTEVALMISTAMISE EESMÄRGIGA KURITEGELIKUS ÜHENDUSES OSALEMINE;

PETTUS, MIS SEISNEB ÕIGUST, IDENTITEETI VÕI STAATUST KINNITAVA VÕI LUBA ANDVA VÕLTSITUD AMETLIKU DOKUMENDI HOIDMISES;

ÕIGUST, IDENTITEETI VÕI STAATUST KINNITAVA VÕI LUBA ANDVA VÕLTSITUD AMETLIKU DOKUMENDI KASUTAMINE;

MAKSEVAHENDI (VIRTUAALSE RAHA) VÕLTSIMISEKS MÕELDUD VÕI KOHANDATUD SEADELDISE, VAHENDI, ARVUTIPROGRAMMI VÕI ANDMETE SOETAMINE;

MAKSEVAHENDI (VIRTUAALSE RAHA) VÕLTSIMISEKS MÕELDUD VÕI KOHANDATUD SEADELDISE, VAHENDI, ARVUTIPROGRAMMI VÕI ANDMETE HOIDMINE.

ARUTELU

[...]. [Arutelu käik – menetlust puudutavad märkused]

*

Vabariigi prokurvõri koostatud 4. augusti 2022. aasta protokolliga, mis kehtib kohtukutsena tuvastamata asukohaga isikule, sai OP kutse samal päeval toimuvale kohtuistungile, nagu on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 551 ja 559.

OP ei ilmunud kohtusse, kuid teda esindas nõuetekohaselt tema nõustaja volituse alusel; OP kohta saab kriminaalmenetluse seadustiku artikli 411 esimese ja teise lõigu alusel teha kohtuotsuse võistlevas menetluses.

Teda süüdistatakse järgmises:

et 2011. aasta maikuus, ajal, millest aegumistähtaeg ei ole ühelgi juhul möödunud, soetas ja hoidis ta PRANTSUSMAAL ja RUMEENIAS seadeldisi, vahendeid, arvutiprogramme või mis tahes andmeid, mis olid mõeldud või spetsiaalselt kohandatud selleks, et võltsida järele- või ümbertegemise teel maksekaarte ja sularaha väljavõtmise kaarte,

teokoosseisud ning nende eest ette nähtud karistused on sätestatud raha- ja finantsseadustiku (Code monétaire et financier) artiklites L 163-4-1, L 163-5, L 163-6 (rikkumiste klassifikatsiooni koodid: natinf 23792, 23793);

et ajavahemikul 2010. aasta maist kuni 2012. aasta jaanuarini, ajal, millest aegumistähtaeg ei ole ühelgi juhul möödunud, osales ta Prantsusmaa territooriumil MARSEILLE'S rühmituses või kokkuleppes, mis oli suunatud sellele, et valmistada ühe või mitme teoga ette üht või mitut vähemalt viieaastase vangistusega karistatavat kuritegu, nimelt maksekaartide ja sularaha väljavõtmise kaartide järele- või ümbertegemise teel võltsimiseks mõeldud või kohandatud

seadeldiste, vahendite, arvutiprogrammide või mis tahes andmete valmistamist, soetamist, võõrandamist, pakkumist või üleandmist ja hoidmist; samuti suunatud maksekaartide ja sularaha väljavõtmise kaartide võltsimisele järele- või ümbertegemise teel ja nende kaartide kasutamisele,

teokoosseisud ning nende eest ette nähtud karistused on sätestatud karistusseadustiku (Code pénal) artiklites 450-1, 450-3 ja 450-4 (natinf 23002);

et ta hoidis PRANTSUSMAAL JA TAIS ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2012. aasta jaanuarini võltsitud ametlikku dokumenti, nimelt passi SY nimele,

teokoosseisud ning nende eest ette nähtud karistused on sätestatud karistusseadustiku artiklites 441-3, 441-10 ja 441-11 (natinf 11641),

et ta kasutas PRANTSUSMAAL JA TAIS ajavahemikul 2011. aasta novembrist kuni 2012. aasta jaanuarini võltsitud ametlikku dokumenti, nimelt passi SY nimele,

teokoosseisud ning nende eest ette nähtud karistused on sätestatud karistusseadustiku artiklites 441-2, 441-9, 441-10 ja 441-11 (natinf 496).

***

OP anti kriminaalasjas kohtu alla selle eest, et ta on soetanud ja hoidnud materjali, mis on mõeldud maksekaartide võltsimiseks, ning osalenud maksekaarte võltsides kuritegelikus ühenduses ajavahemikul 2010. aastast kuni 2012. aastani.

Kui tema üle pidi 2021. aasta septembris kohut mõistetama, teatas tema nõustaja, et ta on kinni peetud ja vahistatud vahistamismääruse alusel, mille on tema kohta teinud Šveitsi võimud ning millega seoses esitati ilmselt väljaandmistaotlus.

Tehti korraldus menetluste lahutamiseks, et tema olukorda saaks analüüsida ning mõista tema üle kohut tema kohalviibimisel.

Kohtuasja arutamise esmakordsel edasilükkamisel 17. detsembrile 2021 saadi teada, et olukord pole muutunud, ning 3. juunil 2022 ehk ligi aasta pärast kohtuasja arutamiseks algselt määratud kuupäeva teatas OP nõustaja, et olukord ei ole muutunud ning OP ei soovi, et ta ŠVEITSI välja antaks, vaid soovib hoopis, et ta saadetaks tagasi PRANTSUSMAALE, et selle kohtutoimiku kohta selgitusi anda.

Kuna ta seejärel ikkagi viimati nimetatud istungile ei ilmunud, kuid ei olnud ka nõustajat end esindama volitanud, otsustas esimese astme kohus kohaldada kriminaalmenetluse seadustiku artiklit 410-1, mis lubab siis, kui süüdistatav ei ilmu kriminaalkohtu ette, teha sundtoomise määruse või vahistamismääruse, et süüdistatav sunniviisiliselt istungile toimetada.

Kuna kohus on selle kohtuasja läbivaatamist juba üle kuue kuu edasi lükanud, on oluline, et selle iseäranis ammuse kohtutoimiku (kriminaalkohtu alla andmise määrus tehti 2016. aastal) saaks läbi vaadata, ning seetõttu oli niisuguses olukorras ainus lahendus teha OP kohta vahistamismäärus, et toimetada ta PRANTSUSMAALE ja kohtuasi lahendada, rõhutades, et kui OP kohale ei ilmuks, ei saaks seda talle süüks panna, ning et nagu võib mõista, soovib ta selgitusi anda.

See kohus sai aga juzgado Central No. 5 de Madridi (Madridi eeluurimiskohus nr 5, Hispaania) kohtumäärusest 2. septembril 2022 teada, et Hispaania ministrite nõukogu otsusega anti eesõigus Šveitsi valitsuse esitatud väljaandmistaotlusele ning seega ei olnud kavas Prantsuse kohtu tehtud Euroopa vahistamismäärust täita.

Hispaania seadus nr 23/2014 kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise kohta näeb artiklis 57 nimelt ette, et kui Euroopa vahistamis- ja üleandmismäärus ning kolmanda riigi väljaandmistaotlus on omavahel kollisioonis, peatab Hispaania õigusasutus menetluse ja edastab kõik dokumendid justiitsministeeriumile ning justiitsminister esitab küsimuse omakorda ministrite nõukogule.

Märgitakse ka, et selle otsusega, millega nähti seega ette, et valik, kumb täitedokument täitmisele pöörata, on valitsusasutuse pädevuses, ei kaasne nähtavasti mingit vaidlustamisvõimalust.

OP nõustajad paluvad 2. detsembri 2022. aasta kohtuistungil, et sinne kohus esitaks Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse: „**Kas nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsusega 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta on vastuolus, kui liikmesriigi õigus annab selle otsustamiseks, kas täitmisele tuleb pöörata Euroopa vahistamismäärus või sellega kollisioonis olev kolmanda riigi väljaandmistaotlus, pädevuse valitsusasutusele, ilma et otsust saaks edasi kaevata?**“

Prokuratuur ei kahtle selles, et Hispaania institutsioonide tegevus on niiviisi raskusi põhjustanud, kuid ta on seisukohal, et seda küsimust ei saa esitada sinne kohus, kellel ei ole selles vaidluses põhjendatud huvi; sellel kohtul palutakse arutada küsimust koos põhikohtuasjaga ning kohtuasi lahendada.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 267 on sätestatud, et Euroopa Liidu Kohus on pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad:

- a) aluslepingute tõlgendamist,
- b) liidu institutsioonide, organite ja asutuste õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist.

Kui selline küsimus antakse liikmesriigi kohtusse, võib see kohus, kui ta leiab, et otsuse tegemiseks on vaja kõnealune küsimus lahendada, taotleda sellekohast eelotsust [Euroopa] [K]ohtult.

Kui mingi niisugune küsimus kerkib üles poolelioleva kohtuasja käigus liikmesriigi kohtus, mille otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata, siis peab nimetatud kohus saatma asja [Euroopa] [K]ohtusse.

Kui niisugune küsimus tõusetub liikmesriigi kohtus poolelioleva kohtuasja käigus seoses kinnipeetava isikuga, teeb kohus otsuse võimalikult kiiresti.

Käesoleval juhul on vaja kindlaks teha, kas vaadeldaval juhul on kriminaalkohtul õigus esitada küsimus muu kui omaenda riigi institutsioonilise korralduse kohta ja kas selline küsimus võib tema menetluses olevas vaidluses oluline olla.

On nimelt vaieldamatu, et tõstatatud küsimus puudutab teemat, millel ei ole otsest seost mitte Prantsuse, vaid Hispaania kohtukorraldusega, kuna selle riigi korralduses on ette nähtud, et vahistamismääruse täitmistaotluse korral ja eriti siis, kui see on kollisioonis mõne muu täitedokumendiga, ei kuulu selle otsustamine, millisele täitedokumendile eesõigus anda, mitte õigusasutuse, vaid Hispaania ministrite nõukogu pädevusse.

Käesoleval juhul tuleb rõhutada, et esimese astme kohtule esitatud asjaolud on eriti ammused, talle anti see asi arutamiseks 2016. aasta jaanuaris ning OP on sellest ajast saadik oodanud võimalust ilmuda kohtusse, et selgitusi anda.

Šveitsi ametiasutuste esitatud väljaandmistaotluse alusel Hispaanias vahi alla võetuna ei saanud ta kohtuasja arutamiseks määratud algsel ajal kohtusse ilmuda.

Tehtud vahistamismääruse esmane eesmärk oli võimaldada tal kohtusse ilmuda, sest OP teatas ikka, et kavatses selgitusi anda ega soovi seega anda esindusvolitusi oma nõustajatele, ning see õigus on osa iga süüdistatava õigusest isiklikult kohtu ette ilmuda.

Sellele järgnenud edasilükkamiste eesmärk oli olukorda selgitada ning et OP-d saaks talle süüks pandud asjaolude kohta ära kuulata, sest kohtus ei saanud otsust teha seni, kuni OP olukord seoses tema kohta tehtud kahe sundtoomisdokumendiga ei olnud lõplikult teada; seega oli õiguspärane, et selle üle, kumb dokument eelisjärjekorras täitmisele pööratakse, ning järelkult ka selle üle, kas Prantsuse kohtu tehtud Euroopa vahistamismäärus pööratakse täitmisele või mitte, otsustab riik, kus OP oli vahi alla võetud.

Kõnealusel juhul on Hispaania institutsiooniline korraldus aga selline, et probleemi ei saa lahendada mitte õigusasutus, vaid selle otsuse tegemine on usaldatud valitsusasutusele, nimelt Hispaania ministrite nõukogule, mis tundub olevat vastuolus nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsusega, täpsemalt selle artiklitega 6 ja 7, kuna seal mainitakse nii Euroopa vahistamismääruse tegija kui ka täitjana üksnes õigusasutusi ning selle Euroopa õigusakti sõnastuse põhjal

paistab eesmärk olevat, et selle konflikti saaks lahendada üksnes täitev õigusasutus.

Sellisest Hispaania võimude otsusest oleneb tegelikkuses aga see, kas Prantsuse kohtud saavad OP üle kohut mõista või mitte, kuna Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmine võtab siinselt kohtult võimaluse lasta OP-l kohtusse ilmuda ning seega ka võimaluse õigust mõista; seisukoht, et sel kriminaalkohtul ei ole OP nõustajate sõnastatud eelotsuse küsimuse esitamiseks nõutavat alust, on seega ebaõige, kuna ohus on selle kohtu võimalus süüdistatava üle kohut mõista ning küsimuse all on süüdistatava kohtusse ilmumise tingimused.

Teisisõnu on Prantsuse õigusasutuse jaoks oluline arvestada, et tingimused, mille juures ta saab süüdistatava üle kohut mõista, sõltuvad praegu Hispaania valitsusasutuste otsusest selle kohta, kas OP kohta tehtud vahistamismäärus täitmisele pöörata või mitte, ning seetõttu on oluline teada, kas Hispaania asutuste järgitav menetlus vastab 13. juuni 2002. aasta raamotsuse tingimustele või mitte.

Ning võttes arvesse tõstatatud küsimuse tõsidust ning tähtsust käesolevas vaidluses, on see kohus otsustanud esitada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimuse nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse sätete kohta, kuna see, et Hispaania seadus nr 23/2014 kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise kohta Euroopa Liidus annab artikliga 57 ministrite nõukogule pädevuse hinnata, kas anda eesõigus Euroopa vahistamismäärusele või väljaandmistaohtlusele, on ühiste ning Euroopa Liidu liikmesriikides esimuslike Euroopa õigusnormide vaatenurgast küsimärgi all.

[...]

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES

LEIAB kohus esimese astme kohtuna avalikus ja võistlevas kohtumenetluses OP üle,

enne otsuse tegemist,

et on vaja esitada eelotsuse küsimus;

TEEB KORRALDUSE edastada Euroopa Liidu Kohtule järgmine küsimus:

„Kas nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsusega 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta on vastuolus, kui liikmesriigi õigus annab selle otsustamiseks, kas täitmisele tuleb pöörata Euroopa vahistamismäärus või sellega kollisioonis olev kolmanda riigi väljaandmistaohtlus, pädevuse valitsusasutusele, ilma et otsust saaks edasi kaevata?“

[...]